

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคาร
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
FACTORS INFLUENCING THE SUSTAINABLE GROWTH OF THE BANKING SECTOR
IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

ธนภณ วิมูลอาจ *

Thanapon Wimoonard *

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

Program in Business Administration, College of Graduate Study in Management,

Khon Kaen University, Khonkaen 40002, Thailand

*Corresponding Author: Email: thanwim@kku.ac.th

รับบทความ 26 กรกฎาคม 2568 แก้ไขบทความ 6 กันยายน 2568 ตอรับบทความ 14 กันยายน 2568 เผยแพร่บทความ ตุลาคม 2569

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทั้งในลักษณะภาคตัดขวางและอนุกรมเวลา (Panel Data) จากบริษัทในกลุ่มดังกล่าวจำนวน 10 บริษัท โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) กำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share) อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี (Price-to-Book Value Ratio) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets) เก็บข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2563 จนถึง ไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2567 คิดเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ไตรมาส รวมจำนวน 200 ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคาร ในทางกลับกัน พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ กำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาตามบัญชีต่อหุ้น มีอิทธิพลเชิงลบกับอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคาร ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารธนาคารในการวางแผนและปรับนโยบายการดำเนินงาน และช่วยให้นักลงทุนและผู้ถือหุ้นประเมินศักยภาพการเติบโตระยะยาว รวมทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับงานวิจัยในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการเงินและกลยุทธ์เชิงบริหารเพื่อความยั่งยืนขององค์กร

คำสำคัญ: การเติบโตอย่างยั่งยืน, กลุ่มธุรกิจธนาคาร, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ABSTRACT

This study aimed to examine the factors influencing the sustainable growth of the banking sector listed on the Stock Exchange of Thailand. Secondary data, including both cross-sectional and time-series data (Panel data) were collected from ten companies within this sector. The independent variables in the study included total asset turnover, earnings per share, price-to-book ratio, and return on assets. The data were collected quarterly from the first quarter of 2020 to the fourth quarter of 2024, covering a total period of 20 quarters and comprising 200 observations. The analysis employed multiple linear regression.

The findings indicated that a total asset turnover had a positive impact on the sustainable growth of the banking sector in Thailand at a statistical significance level of .05. Conversely, return on assets, earnings per share, and the market-to-book ratio exhibited a negative effect on the sustainable growth rate of the banking sector. The results of this study can serve as strategic information for banking executives to plan and adjust operational policies, assists investors and shareholders in evaluating long-term growth potential, and provides a foundation for future research on financial factors and management strategies that promote organizational sustainability.

Keywords: Sustainable Growth, Banking Sector, Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีส่งผลต่อทุกภาคส่วนของธุรกิจ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมธนาคารที่ต้องเผชิญกับความท้าทายจากความผันผวนทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเงิน (FinTech) ซึ่งก่อให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น และล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของภาคธนาคาร โดยบังคับให้สถาบันการเงินต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในระยะยาว การเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจธนาคารไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การขยายตัวในเชิงปริมาณ เช่น การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือกำไรสุทธิ แต่ยังรวมถึงการเติบโตในเชิงคุณภาพ ซึ่งเน้นการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบต่อสังคม และการบริหารความเสี่ยงทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ (Manchusree, 2015) การบริหารจัดการที่ดีต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุน ลูกค้า พนักงาน และหน่วยงานกำกับดูแล เพื่อให้สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเงินและสร้างความเชื่อมั่นในระบบธนาคารได้อย่างต่อเนื่อง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2566)

ในบริบทของประเทศไทย ธุรกิจธนาคารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แม้ว่าภาคธนาคารไทยจะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเผชิญกับความท้าทายจากปัจจัยหลายประการ ทั้งนโยบายทางการเงินที่อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ แนวโน้มการปล่อยสินเชื่อที่เปลี่ยนแปลงไป และการปรับตัวของลูกค้าสู่แพลตฟอร์มดิจิทัล โดยในปี 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมีการปล่อยสินเชื่อรวม ทั้งสิ้น 14.8 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.1 จากปีก่อนหน้า โดยสินเชื่อภาคธุรกิจขยายตัวร้อยละ 5.4 ในขณะที่สินเชื่ออุปโภคบริโภคเติบโตร้อยละ 4.6 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 7.5 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) แม้ว่าธุรกิจธนาคารจะสามารถรักษาการเติบโตของสินเชื่อได้ แต่ต้องเผชิญกับอัตราหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans: NPL) ที่เพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2564 อัตราส่วน NPLs ของธนาคารพาณิชย์อยู่ที่ร้อยละ 3.10 ของสินเชื่อรวม ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงก่อนเกิดวิกฤต COVID-19 ที่อยู่ในช่วงร้อยละ 2.5-2.7 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) อย่างไรก็ตาม ในปี 2567 จากผลการสำรวจข้อมูลผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ จำนวน 10 แห่ง ที่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานอย่างครบถ้วน พบว่า ภาพรวมของกำไรสุทธิอยู่ที่ 252,748 ล้านบาท ซึ่งสะท้อนถึงการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.22 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ซึ่งมีกำไรสุทธิรวม 235,732 ล้านบาท (กรุงเทพธุรกิจ, 2568) สำหรับผลประกอบการของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2567 มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า เนื่องจากได้รับแรงสนับสนุนจากรายได้ที่มี息ดอกเบี้ย ซึ่งเกิดจากการประเมินมูลค่าตราสารทางการเงินเป็นสำคัญ รวมถึงรายได้ดอกเบี้ยสุทธิที่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายในการกันสำรองหนี้ลดลงจากปีที่แล้ว ซึ่งเคยมีการตั้งสำรองในระดับสูงเพื่อรองรับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ และในส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2567 ยอดคงค้างปรับลดลงมาอยู่ที่ 532.1 พันล้านบาท ส่งผลให้อัตราส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมปรับตัวลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 2.78 ซึ่งเป็นผลหลักจากการบริหารจัดการคุณภาพสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ รวมถึงมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2568)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าธุรกิจธนาคารต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการในการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ภายใต้บริบทนี้ การทำความเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนจึงมีความสำคัญยิ่ง งานวิจัยที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรทางการเงินหลายตัวสะท้อนถึงศักยภาพในการแข่งขันและความมั่นคงขององค์กร โดยเฉพาะปัจจัยที่สำคัญ

4 ตัว ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ซึ่งสะท้อนประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้และได้รับการยืนยันว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเติบโตอย่างยั่งยืน กำไรต่อหุ้นซึ่งแม้เป็นดัชนีวัดผลการดำเนินงานที่นักลงทุนให้ความสำคัญ แต่บางการศึกษากลับพบความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืนเนื่องจากการมุ่งเน้นการจ่ายปันผลระยะสั้นมากกว่าการลงทุนในอนาคต อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชีซึ่งสะท้อนการรับรู้มูลค่าตลาดเมื่อเทียบกับมูลค่าทางบัญชี แม้จะแสดงถึงความคาดหวังเชิงบวกจากนักลงทุน แต่ก็ไม่ได้การันตีถึงการสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืน และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดเพื่อสร้างกำไรสุทธิ แต่บางการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืน อันเป็นผลจากข้อจำกัดด้านโอกาสการลงทุนและนโยบายการบริหารที่ระมัดระวัง (Munu, Susanto & Gainau, 2019; Rahim, 2017; อุบลวรรณ ชุนทอง, บุษญา วงศ์สมุทร และบุญธรรม ราชรักษ์, 2565 ; Ahmeti, Kalimashi, Ahmeti & Ahmeti, 2024)

จากการทบทวนข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวแปรทั้งสี่มีใช้เพียงตัวชี้วัดทางการเงิน แต่ยังเป็นปัจจัยเชิงกลยุทธ์ที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพการจัดการสินทรัพย์ ความสมดุลระหว่างผลตอบแทนและมูลค่าตลาด รวมถึงแนวทางการใช้ผลกำไรเพื่อการลงทุนที่ต่อเนื่องและมีคุณภาพ ดังนั้น การศึกษาปัจจัยเหล่านี้ในกลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงมีความสำคัญยิ่ง เพื่อทำความเข้าใจกลไกที่ส่งผลต่อความสามารถในการเติบโตอย่างยั่งยืน และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดกลยุทธ์และนโยบายที่สนับสนุนการพัฒนาอย่างมั่นคงในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน หมายถึง อัตราการเติบโตสูงสุดของกิจการที่สามารถคงไว้ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินทุนจากภายนอก แสดงถึงขีดความสามารถของกิจการในการขยายตัวในระยะยาวอย่างมั่นคง

กลุ่มธุรกิจธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง กลุ่มสถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการธนาคารจากธนาคารแห่งประเทศไทย และได้จดทะเบียนซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีหน้าที่หลักในการรับฝากเงิน ปลดปล่อยสินเชื่อ และให้บริการทางการเงินแก่ภาคธุรกิจและประชาชนทั่วไป

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของกิจการในการสร้างรายได้

กำไรต่อหุ้น หมายถึง อัตราส่วนใช้วัดผลประกอบการที่แสดงถึงกำไรสุทธิที่กิจการสามารถสร้างได้ต่อหุ้นสามัญหนึ่งหุ้น

อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบระหว่างราคาตลาดของหุ้นต่อหนึ่งหน่วยกับมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ หมายถึง อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัดประสิทธิภาพของกิจการในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อสร้างผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth Rate: SGR) ถูกพัฒนาโดย Higgins (1977) ซึ่งอธิบายถึงอัตราการเติบโตสูงสุดที่บริษัทสามารถรักษาไว้ได้ภายใต้ข้อจำกัดของนโยบายทางการเงินและโครงสร้างเงินทุนของตนในเชิงการเงิน การเติบโตอย่างยั่งยืนหมายถึงอัตราการขยายตัวของยอดขายที่สอดคล้องกับโครงสร้างทางการเงินและระดับการก่อหนี้ที่เหมาะสม โมเดลของ Higgins คำนวณ SGR โดยใช้ตัวแปรสำคัญสองตัวแปร ได้แก่ อัตราการเก็บกำไรไว้ (Retention Rate of Earnings: b) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) โดยสามารถแสดงเป็นสมการได้ ดังนี้

$$SGR=b \times ROE \text{ ---- (1)}$$

แบบจำลองดังกล่าวได้รับการประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการเติบโตระยะยาวขององค์กรในหลายบริบททางธุรกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพิจารณาตัวชี้วัดทางการเงินที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของตัวชี้วัดทางการเงินในการประเมินศักยภาพการเติบโตระยะยาวขององค์กร งานวิจัยในหลายประเทศตลอดจนงานวิจัยในประเทศไทยต่างยืนยันว่าการพิจารณาปัจจัยทางการเงินที่เหมาะสมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจกลไกที่ก่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน จึงทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยทางการเงินที่มีผลต่ออัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนี้

อัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพขององค์กรในการนำสินทรัพย์ไปสร้างรายได้ โดยคำนวณจากยอดขายสุทธิต่อสินทรัพย์รวมทั้งหมด อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมที่สูงสะท้อนถึงความสามารถขององค์กรในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับความสามารถในการรักษาการเติบโตอย่างยั่งยืน งานวิจัยของ Munu et al. (2019) และ Ahmeti et al. (2024) พบว่า ประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเติบโตขององค์กร ขณะที่งานของ อภิญา จุ้ยด้วง (2564) และ อุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ (2565) ในบริบทประเทศไทยก็ยืนยันว่าการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ ช่วยให้ธุรกิจสามารถลดการพึ่งพาเงินทุนจากภายนอกและรักษาเสถียรภาพการดำเนินงานในระยะยาว

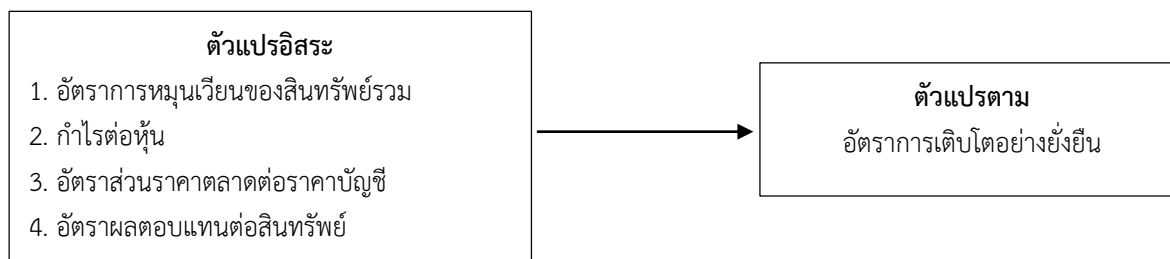
กำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share) เป็นอัตราส่วนสะท้อนถึงกำไรสุทธิที่บริษัทสามารถสร้างได้ต่อหุ้นสามัญหนึ่งหุ้น โดยทั่วไป กำไรต่อหุ้นที่สูงถูกตีความว่าเป็นสัญญาณของผลการดำเนินงานที่ดีและความสามารถในการสร้างผลตอบแทนแก่นักลงทุน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยหลายชิ้น เช่น Rahim (2017) และ อุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ (2565) ชี้ว่า กำไรต่อหุ้นที่สูงไม่ได้สะท้อนถึงการเติบโตอย่างยั่งยืนเสมอไป เนื่องจากบริษัทที่มีกำไรต่อหุ้นสูงอาจมุ่งเน้นการจ่ายปันผลหรือผลตอบแทนระยะสั้น มากกว่าการลงทุนเพื่อการขยายตัวในอนาคต ส่งผลให้ความสามารถในการเติบโตระยะยาวถูกจำกัด

อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี (Price-to-Book Value Ratio) เป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบมูลค่าตลาดของหุ้นกับมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชีที่สูงสะท้อนถึงความคาดหวังในเชิงบวกของนักลงทุนต่อศักยภาพของบริษัท แต่ไม่ได้หมายความว่าบริษัทจะสามารถรักษาการเติบโตได้อย่างยั่งยืน งานวิจัยของ Ahmeti et al. (2024) พบว่า อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ อุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ (2565) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามูลค่าตลาดที่สูงอาจสะท้อนการคาดการณ์ผลประโยชน์ระยะสั้นมากกว่าการลงทุนเชิงโครงสร้างเพื่อความมั่นคงในอนาคต

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพขององค์กรในการนำสินทรัพย์ไปสร้างกำไรสุทธิ โดยทั่วไป อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่สูงเป็นสัญญาณของการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ผลการศึกษาล่าสุดกลับแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน เช่น Rahim (2017) และ Ahmeti et al. (2024) ที่พบว่าองค์กรที่มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงมักมีข้อจำกัดในการลงทุนเพิ่มเติม เนื่องจากเน้นการรักษากำไรปัจจุบันมากกว่าการลงทุนเพื่อการเติบโตระยะยาว

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยทางการเงินทั้ง 4 ปัจจัย ต่างมีบทบาทและอาจส่งผลต่ออัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนในมิติที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเกี่ยวกับอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนในกลุ่มธุรกิจธนาคารยังมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากธุรกิจธนาคารมีโครงสร้างทางการเงินและกลไกการดำเนินงานที่แตกต่างจากธุรกิจประเภทอื่น ดังนั้น งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลแบบพาเนล (Panel Data) ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-sectional Data) และข้อมูลอนุกรมเวลา (Time-series Data) โดยมุ่งเน้นศึกษาบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาใช้ครอบคลุมระยะเวลาตั้งแต่ไตรมาส 1 พ.ศ. 2563 ถึงไตรมาส 4 พ.ศ. 2567 คิดเป็นเวลาทั้งหมด 20 ไตรมาส เนื่องจากช่วงเริ่มต้นปี 2563 ถือเป็นช่วงที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประกอบการ การดำเนินงาน และความเสี่ยงด้านการเงินของธนาคาร และช่วงปี 2565-2567 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัว ธนาคารพาณิชย์สามารถปรับปรุงผลประกอบการลด NPL และสร้างกำไรเพิ่มขึ้น การเลือกช่วงเวลานี้ช่วยให้สามารถวิเคราะห์การเติบโตอย่างยั่งยืนในภาวะเศรษฐกิจที่มีทั้งความท้าทายและการฟื้นตัวได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาถูกคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดให้เป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคารที่มีข้อมูลทางการเงินครบถ้วน และสามารถนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อให้อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ในขั้นตอนการคัดเลือก พบว่ามีบริษัทที่ตรงตามเงื่อนไขและสามารถนำมาศึกษาได้ทั้งสิ้น 10 บริษัท จึงมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 200 ตัวอย่าง

2. วิธีรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติได้รับการบันทึกและรวบรวมจากงบการเงินของบริษัทที่ศึกษา โดยอ้างอิงจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผ่านระบบ SET Market Analysis and Reporting Tool (SETSMART) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยมี ดังนี้

3.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การศึกษานี้ดำเนินการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนาเพื่อให้เข้าใจลักษณะทั่วไปของข้อมูล โดยพิจารณาค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าสูงสุด (Maximum), ค่าต่ำสุด (Minimum), ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงการกระจายตัวของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

3.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการโดยใช้แบบจำลองทางสถิติผ่านการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อนพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งช่วยให้สามารถระบุและตีความปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจในระยะยาว โดยแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคาร สามารถแสดงได้ผ่านสมการแบบจำลองดังต่อไปนี้

$$SGR_{it} = \beta_0 + \beta_1 TAT_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \beta_3 PBV_{it} + \beta_4 ROA_{it} + u \quad (2)$$

โดยที่ SGR หมายถึง อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน
TAT หมายถึง อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม
EPS หมายถึง กำไรต่อหุ้น
PBV หมายถึง อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี
ROA หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ดังตารางที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท ได้แก่ อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน (SGR), อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (TAT), กำไรต่อหุ้น (EPS) และอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาตามบัญชีต่อหุ้น (PBV) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) พบว่า อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน (SGR) ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 9.01% โดยมีค่าต่ำสุดที่ -175.74% และค่าสูงสุดที่ 17.89% อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (TAT) ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.06 เท่า โดยมีค่าต่ำสุดที่ -0.05 เท่า และค่าสูงสุดที่ 0.11 เท่า กำไรต่อหุ้น (EPS) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.53 บาทต่อหุ้น โดยมีค่าต่ำสุดที่ -0.01 บาทต่อหุ้น และค่าสูงสุดที่ 6.54 บาทต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาตามบัญชีต่อหุ้น (PBV) ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.75 เท่า โดยมีค่าต่ำสุดที่ 0.32 เท่า และค่าสูงสุดที่ 1.97 เท่า และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.69 เท่า โดยมีค่าต่ำสุดที่ -2.02 เท่า และค่าสูงสุดที่ 7.31 เท่า

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน (SGR)	-175.74	17.89	9.01	21.12
อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (TAT)	-0.05	0.11	0.06	0.02
กำไรต่อหุ้น (EPS)	-0.01	6.54	1.53	1.62
อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี (PBV)	0.32	1.97	0.75	0.38
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)	-2.02	7.31	2.69	1.41

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่าไม่มีคู่ตัวแปรใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 หรือเท่ากับ 1 รวมถึงไม่มีค่ามากกว่า 0.80 ซึ่งบ่งชี้ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ พบว่ามีจำนวน 4 คู่ตัวแปรที่มีค่าต่ำกว่า 0.20 ซึ่งสะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับต่ำมาก นอกจากนี้ พบว่า มี 2 คู่ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.21–0.40 ซึ่งยังคงอยู่ในระดับต่ำ และ 4 คู่ตัวแปรที่มีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.41–0.60 ซึ่งจัดอยู่ในระดับปานกลาง ตามที่แสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ตัวแปร	SGR	TAT	EPS	PBV	ROA
SGR	1	0.009	-0.001	-0.45***	-0.22***
TAT		1	0.23***	0.46***	0.57***
EPS			1	0.13	0.09
PBV				1	0.46***
ROA					1

หมายเหตุ: *** หมายถึง ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 3 สามารถแสดงสมการถดถอยแบบพหุคูณของอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ดังนี้

$$SGR = -7.88 + 0.74TAT - 1.29EPS - 0.28PBV - 0.13ROA \text{ ---- (3)}$$

ผลการศึกษา พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับการเติบโตอย่างยั่งยืน กล่าวคือ หากอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นประมาณ 0.74 หน่วย ในทางกลับกัน หากอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมลดลง จะทำให้อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนลดลงตามไปด้วย ซึ่งสะท้อนว่าธนาคารที่สามารถใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะมีศักยภาพในการขยายตัวอย่างมั่นคงและยั่งยืนมากขึ้น

กำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยหากกำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนลดลงประมาณ 1.29 หน่วย ตรงกันข้าม หากกำไรต่อหุ้นลดลง อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ข้อค้นพบนี้สะท้อนว่า บริษัทที่มีกำไรต่อหุ้นสูงอาจเน้นการจ่ายปันผลหรือสร้างผลตอบแทนระยะสั้น มากกว่าการลงทุนเชิงกลยุทธ์เพื่อการเติบโตระยะยาว

อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับการเติบโตอย่างยั่งยืน กล่าวคือ หากอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชีเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนลดลงประมาณ 0.28 หน่วย ในทางตรงกันข้าม หากอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชีลดลง อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนจะเพิ่มขึ้น สะท้อนว่าการที่ราคาหุ้นสูงเกินกว่ามูลค่าทางบัญชีมาก อาจไม่ได้มาจากการลงทุนที่ยั่งยืน แต่เป็นการสะท้อนการเก็งกำไรหรือตลาดคาดการณ์เชิงบวกเกินจริง

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยหากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนลดลงประมาณ 0.13 หน่วย และหากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลงเล็กน้อย อัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ข้อค้นพบนี้บ่งชี้ว่าการทำกำไรจากสินทรัพย์ในระดับสูงอาจไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับการขยายตัวระยะยาว

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

ตัวแปร	Standardized Coefficient Beta	t-statistic	Sig.
ค่าคงที่	-7.88	-2.29	0.02**
TAT	0.74	9.15	0.00***
EPS	-1.29	-1.76	0.03**
PBV	-0.28	-8.46	0.00***
ROA	-0.13	-7.99	0.00***
Adjusted R ²	0.43		
F-Statistics	39.05***		

หมายเหตุ: *** หมายถึง ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ ** หมายถึง ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน กล่าวคือ หากธนาคารสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเติบโตอย่างมั่นคง เนื่องจากระยะการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดการพึ่งพาเงินทุนจากภายนอก ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Munu, et.al (2019) ในอินโดนีเซีย และ Ahmeti et al. (2024) ในโคโซโว ซึ่งพบว่าค่าอัตราการหมุนเวียน

ของสินทรัพย์รวมที่สูงมีส่วนสนับสนุนการขยายตัวระยะยาวของธุรกิจ ตลอดจนงานของอภิญญา ดวงจ้อย (2564) และอุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ (2565) ที่ยืนยันว่า การใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกิจการ

ถ้าไรต่อหุ้น กลับพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งสะท้อนว่าธนาคารที่มีกำไรต่อหุ้นสูงอาจมุ่งเน้นการสร้างผลตอบแทนระยะสั้นและการจ่ายเงินปันผลมากกว่าการนำกำไรไปลงทุนเพื่อการขยายตัวในอนาคต ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rahim (2017) ในมาเลเซีย และ อุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ (2565) ในประเทศไทย ที่พบว่ากำไรต่อหุ้น สูงไม่จำเป็นต้องนำไปสู่การเติบโตที่ยั่งยืนเสมอไป แต่ในบางกรณีกลับเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาในระยะยาว

อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการที่หุ้นมีราคาตลาดสูงกว่ามูลค่าทางบัญชีมาก อาจไม่ได้สะท้อนการเติบโตที่แท้จริง แต่สะท้อนถึงแรงเก็งกำไรและความคาดหวังเชิงบวกเกินจริงของนักลงทุน ซึ่งอาจไม่ยั่งยืนในระยะยาว ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ Ahmeti et al. (2024) ที่พบว่า PBV มีแนวโน้มส่งผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศไทยโดย อุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ (2565) ที่ระบุว่า การพึ่งพามูลค่าตลาดมากเกินไปไม่ใช่ปัจจัยที่สนับสนุนการเติบโตที่มั่นคง

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราการเติบโตอย่างยั่งยืน แม้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ จะสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการสร้างกำไรจากการใช้สินทรัพย์ แต่ผลการศึกษาชี้ว่าการมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงเกินไปอาจไม่ได้สนับสนุนการเติบโตในระยะยาว เนื่องจากองค์กรอาจมุ่งเน้นการรักษากำไรปัจจุบัน มากกว่าการลงทุนเพื่อการขยายตัว ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rahim (2017) และ Ahmeti et al. (2024) ที่พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และการเติบโตอย่างยั่งยืน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ (2565) ที่เสนอว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนกำไรในปัจจุบัน แต่ไม่สามารถยืนยันได้ถึงการเติบโตที่มั่นคงในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ในเชิงประจักษ์ที่ช่วยเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยทางการเงินที่มีผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจธนาคาร โดยพบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเติบโตอย่างยั่งยืน แม้จะไม่ใช่องค์ความรู้ใหม่ในเชิงทฤษฎี แต่ผลลัพธ์ที่ได้ช่วยยืนยันว่าในบริบทของธุรกิจธนาคารไทย การบริหารจัดการสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนความสามารถในการเติบโตอย่างยั่งยืน ในขณะที่กำไรต่อหุ้นกลับพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการมุ่งเน้นสร้างผลกำไรต่อหุ้นสูงไม่ได้เป็นหลักประกันของการเติบโตระยะยาว หากแต่เป็นข้อจำกัดที่อาจทำให้ธนาคารละเลยการลงทุนเพื่อพัฒนาที่ต่อเนื่อง เช่นเดียวกับอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชีที่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืน แสดงให้เห็นว่าการมีมูลค่าตลาดสูงเกินไปไม่ได้หมายความว่าธนาคารจะสามารถรักษาการเติบโตได้ในระยะยาว แต่กลับสะท้อนถึงแรงกดดันจากตลาดทุนที่อาจส่งผลเสียต่อความมั่นคงขององค์กร ขณะเดียวกันอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ก็พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืนเช่นกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญต่อการตีความ เพราะแม้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไร แต่การมุ่งเน้นเพียงตัวชี้วัดนี้อาจไม่สอดคล้องกับการขยายตัวอย่างยั่งยืนในอนาคต

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม กำไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลสถิติจากงบการเงินรายไตรมาสของธนาคารพาณิชย์ 10 แห่ง ในช่วงไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2563 ถึงไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2567 รวมทั้งสิ้น 200 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ผลการวิจัย พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม กำไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลต่ออัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มธุรกิจธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยสนับสนุนความสามารถในการขยายตัวระยะยาวและลดการพึ่งพาเงินทุนจากภายนอกได้อย่างเป็นระบบ ในขณะที่กำไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวชี้วัดทางการเงินที่มุ่งเน้นผลตอบแทนระยะสั้นหรือมูลค่าตลาดสูง มิได้เป็นหลักประกันของการเติบโตที่มั่นคงและต่อเนื่อง ตรงกันข้ามอาจสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของการขยายตัวทางธุรกิจในระยะยาว

โดยสรุป งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ความสามารถในการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจธนาคารไทยมิได้ขึ้นอยู่กับกำไรหรือมูลค่าตลาดเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์ในเชิงกลยุทธ์ ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญที่ภาคธุรกิจและผู้กำหนดนโยบายควรให้ความสำคัญเพื่อสร้างการเติบโตที่มั่นคงและยั่งยืนในระบบการเงินของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าตัวแปรทางการเงินทั้งสี่มีอิทธิพลต่ออัตราการเติบโตอย่างยั่งยืนในลักษณะที่ต่างกัน ดังนั้นในเชิงปฏิบัติ ธนาคารควรให้ความสำคัญกับอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสินทรัพย์รวมในฐานะปัจจัยหลักที่สามารถสนับสนุนการเติบโตระยะยาวอย่างมั่นคง เนื่องจากเป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างรายได้ และช่วยลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาเงินทุนจากภายนอก ในทางกลับกัน กำไรต่อหุ้นและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แม้เป็นตัวชี้วัดที่ได้รับความนิยมในการประเมินผลการดำเนินงาน แต่ผลการวิจัยยืนยันว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืน จึงควรถูกใช้เพื่อการติดตามผลระยะสั้นเท่านั้น ไม่ควรถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์กำหนดกลยุทธ์เพื่อการขยายตัวในอนาคต ขณะที่อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี ควรถูกใช้ในฐานะตัวชี้วัดเพื่อการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในตลาดหุ้น มากกว่าการใช้เป็นเครื่องมือทำนายศักยภาพการเติบโตเชิงโครงสร้าง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของตัวแปรทางการเงินที่มีผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านการครอบคลุมปัจจัยที่หลากหลาย การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายกรอบการวิจัยโดยบูรณาการปัจจัยที่ไม่ใช่ทางการเงิน เช่น นโยบายการกำกับดูแล ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีทางการเงิน (FinTech) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างความยั่งยืนในธุรกิจธนาคาร นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธุรกิจนอกอุตสาหกรรมอื่น หรือในบริบทต่างประเทศ เพื่อสร้างองค์ความรู้เชิงเปรียบเทียบที่มีความครอบคลุมและเป็นสากลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2568). *เปิดกำไร 10 ธนาคารพาณิชย์ ปี 67 กำไรแตะ 2.5 แสนล้าน กลีกรไทยผลงานสูงสุด*. เข้าถึงได้จาก https://www.bangkokbiznews.com/finance/investment/1163098#google_vignette. 15 กุมภาพันธ์ 2568.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566). *การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียและการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ*. เข้าถึงได้จาก <https://setsustainability.com/page/stakeholder-engagement>. 12 กุมภาพันธ์ 2568.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *การธนาคารเพื่อความยั่งยืน พลังขับเคลื่อนสู่การพัฒนาในระยะยาว*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine-issues/Phrasiam-64-5/Executive-s-Talk-64-5.html> 15 กุมภาพันธ์ 2568.
- _____. (2564). *ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ ปี 2563*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20210222.html> 15 กุมภาพันธ์ 2568.
- _____. (2564). *ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ ไตรมาส 1 ปี 2564*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20210517.html> 16 กุมภาพันธ์ 2568.

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2568). *สรุปภาพรวมธนาคารพาณิชย์ไตรมาส 4 ปี 2567 และ ปี 2567*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20250218.html> 20 กุมภาพันธ์ 2568.
- อภิญา จ้อยด้วง. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ*. การศึกษาอิสระ บธ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อุบลวรรณ ขุนทอง, บุษญา วงศ์สมุทร และบุญธรรม ราชรักษ์. (2565). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทกลุ่มธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(46), 297-312.
- Ahmeti, Y., Kalimashi, A., Ahmeti, A., & Ahmeti, S. (2024). Factors Affecting Sustainable Growth Rate and its Impact on Financial Performance of Kosovo Manufacturing Companies. *Economic Studies (Ikonomicheski Izsledvania)*, 33(4), 61-74. Retrieved from https://www.iki.bas.bg/Journals/EconomicStudies/2024/2024-4/05_Skender%20Ahmeti.pdf
- Higgins, R. (1977). How Much Growth Can a Firm Afford?. *Financial Management*, 6(3), 7-16. <https://doi.org/10.2307/3665251>
- Manchusree, K. (2015). Sustainable Growth. *Boardroom Magazine*, 41(4), 24-25.
- Munu, S., Susanto, S., & Gainau, P. (2019). The Sustainable Growth Rate and The Firm Performance: Case Study of Issuer at Indonesia Stock Exchange. *International Journal of Management, IT & Engineering*, 9(12), 10-18. Retrieved from https://www.academia.edu/43520311/The_Sustainable_Growth_Rate_and_The_Firm_Performance_Case_Study_of_Issuer_at_Indonesia_Stock_Exchange
- Rahim, N. (2017). Sustainable Growth Rate and Firm Performance: A Case Study in Malaysia. *International Journal of Management, Innovation & Entrepreneurial Research*, 3(2), 48-60. Retrieved from <https://mgesjournals.com/ijmier/article/view/ijmier.2017.321>